

Kendinizi ayrıksı değil bütünün parçası olarak görün

1990'dan bu yana hem Türkiye hem de Fransa, Almanya, Amerika ve İngiltere gibi pek çok ülkede kişisel sergiler açmaya devam eden sanatçı Elvan

dinceoglu@hurriyet.com.tr
deniz
İNCEOĞLU

Alpay, bu kez Kirpi'yle karşımızda. İstanbul'daki Galeri Nev'de açtığı sergideki duvar heykelleri ve resimlerinde kuşlar, kirpiler ve mantarimsı formlar dikkat çekiyor. "Bizler, yaşam sürecimizde bir çekirge veya bir çiçek tomurcuğu ile her an iletişimde olduğumuz bilinciyle, 'doğa'ya ve 'yaşam'a bakışımızı tamamen değiştirmeliyiz. Dünyada bundan büyük aciliyet içeren hiçbir konu olmadığı bu kadar aşikârken, bu kadar umarsız kalınan başka bir konu olmayışına da tanıklık ediyoruz" diyen Elvan Alpay'la sergiyi konuştuk.

ATMOSFERİN DE İŞLERİN DE ŞİİRİ OLMALI

İşlerimde özellikle kirpi ve kuşu seçmemin formel olarak tabii ki de nedenleri var. Sergilerimde, sunum görsel bir anlatımdır. Atmosferin de işlerin de, şiiri olmalı. İzleyicinin benim kirpinin ikonografisine veya biyolojik özelliklerine olan ilgime değil, o görsel formu ve kavramı nasıl dönüştürdüğümüne bakmasıyla ilgilieniyorum.

Serginin ismi 'Kirpi'ye sergide gördüğünüz kirpi resimlerini yapmadan önce karar verdim.

Elvan Alpay'ın son sergisi Kirpi, 25 Şubat'a kadar Galeri Nev İstanbul'da görülebilir. (212) 231 67 63.

■ Elvan Hanım, öncelikle daha önceki birkaç röportajınızda söylediğiniz bir şeye değinmek istiyorum. Öğrencilik yıllarınızda dahi portre çizmenize göre olmadığını söylüyorsunuz. Neydi sizi portreden iten?

- Ben aslında figüratif çalışan biriyim ancak insan figürü kullanmak benim anlatım şekline uymuyor. Daha önce bunu kim sormuş ve niye yanıtlamışım, hatırlamıyorum tabii. Hepimiz öğrencilik yıllarında temel sanat formasyonu alıyoruz ve bu da model çalışmasını kapsıyor. Ben model çalışmasını hep sevdim. Ancak bakma, görme üzerine bir egzersiz olarak kaldı benim için. Eğer merakınız, müslümanlık açısından sakıncalanı barındırması dolayısıyla figür kullanmakta bir çekincem olup olmadığını kapsıyorsa, yanıtım; hiç öyle bir çekincem olmadığıdır.

■ 1990'dan beri kişisel sergiler açıyorsunuz. Şöyle geriye dönüp baktığımızda eserlerinizin anlatıtlarında neler değişti sizce?

- İlk sergimden bu yana dönüp işlerime bakacak olursam, her ne kadar her sergim yeni bir malzeme ve figürden oluşmuş olsa da, çıkan işleri temel bir anlatım biçimi ve duygunun türümleri olarak görüyorum. İlk sergim, hançer formu ve geometrik karpuz dilimlerinin bir araya geliyordu. Sonraları kurbağa serisi, hançer formunun metal heykele dönüştüğü düzenlemeler, bitki formlarının geometrik polyester kahlıplarda çoğaltılıp bir araya getirilmesinden oluşan duvar heykelleri, sim kaplama rölyefler, mikroskobik formların devasa alçı döküm mekan düzenlemeleri, mantarlar, kargalar, çekirge gibi birçok anlatım girdi işlerime. Çoğaltma, hep kullandığım yöntem oldu.

■ Nedir çoğaltmada sizi cezbeden?

- Sonsuz seçenek sunması. Bu seçenekler arasından kendi doğrunu belirlemek, yaptığım işe mutlak bir hakimiyet gerektiriyor.

■ Son serginizi Kirpi'ye geçecek olursak, ne zaman tuvalinize yansımaya başladı bu serideki işler? Aklınızı kuralayan sorular, sorular neydi? Bunları anlatmak için neden kuşları ya da kirpileri seçtiniz?

- Kirpi sergisi aslında düş/orman sergisinin bir devamı niteliğinde. Düş/ormanda, polyester kalın filmlerin dekupe edilerek, çok katmanlı olarak bir araya gelişinden oluşmuş yine duvar heykeli olarak tanımlayabileceğim tuval üzeri düzenlemeler ve beraberinde mantar formu ile bir arada tırtıl, çekirge yusufluk resimleri vardı. Sergide kirpi ve kuş formları, kirpi ve an kuşunun biyolojik özelliklerine vurgu yapmak için kullanılmadı. Ben hikâyeleri resmetmiyorum işlerimde, görsel masallar diye nitelenebilir belki, formlar benim harflerim ve kitap yazmayıp resim yapıyor olmamın da nedeni bu. Kendimi görsel değil sözel ifade etme arzumu olsa sanırım o yolu seçtim. İzleyicinin artık bir resmin karşısında sergi bütününden kopuk tek bir figürün sembolik değerine yoğunlaştığını da sanmıyorum.

ÇOK DİKENLİ BİR O KADAR DA BATMAYAN

■ Sadece resim değil, dışa doğru biçimler de kullanmışsınız, bir nevi

duvar heykeli niteliğinde. Sadece resim anlatmak istediklerinizi yeterince ifade edemiyor mu?

- Bir sergiyi tek tek işler olarak hiç düşünmedim ben. Kurgularken benim için önemli olan işlerin birlikteliğinin yaratacağı etkidir. Çok dikenli ve bir o kadar da batmayan, çok renkli ve monokromun, soyut ve figüratifin, rölyef ve düz satıhın yanyanalığı olarak tanımlayabiliriz sanırım bu sergiyi. Sergide, ilk olarak ahşap hamuru kullandım. Suyla karıştırıldığında hamur haline gelen ve fırınlama gerektirmeyen bir toz karışım bu. İçerisine metal konstrüksiyondan formları oluşturup, üzerini kaplıyorum ve sonradan da zımpara, macun ve boyama işlemlerine geçiyorum. Oldukça emek isteyen ve hakim olana kadar beni epeyce uğraştıran bir malzeme oldu, ancak görsel olarak hedeflediğime bu malzeme ile ulaşabiliyordum. Zaman içerisinde birçok malzemeye bakıyorum, öğreniyorum. Çünkü, işlerimde sizin de nedenini merak ettiğiniz 3. boyuta ihtiyaç duyuyorum. Heykelin resmin yetersizliğine bir çare olduğunu düşünmüyorum, farklı vurgular ve ben hep bu beraberlikten besleniyorum. Malzemeye göre iş üretmiyorum, üreteceğime uygun malzemeyi kullanıyorum. Malzemeyi dönüştürmek, işlevi dışında kullanmak beni hep cezbedti. Ancak anlatımda neden bozuta ihtiyaç duyduğumu sanırım ben değil,

sergiyi gören ve anlatıma ne kattığı üzerine düşünenler verecektir.

■ Doğa ve insanın iletişiminden bahsediyorsunuz ama işlerinizde sadece hayvanlar ve mantarimsı canlılar dikkat çekiyor. Neden hiç insan kullanmadınız?

- İnsan ve doğanın iletişiminden bahsederken sizin gözünüzde canlanan nedir bilemiyorum. Mantan tutan bir el veya dala bakan bir göz olması gerekmiyor tabii. Figür, daha önce de bahsettiğim gibi benim anlatım dilime uymuyor. Bu zaten böyledir de, kimi sanatçılar figür kullanır kimi kullanmaz. İletişimden kastettiğim ise, bizim diğer canlılardan ayrıksı olmadığımız, dünyada olup bitenin bir bütün olduğu. İletişimin, kendinin, doğanın, evrenin yani yaşamın farkında olmakla mümkün olduğu...

■ Sergi için doğaya ve yaşama bakışımızı değiştirmemiz gerektiğinden bahsediyorsunuz. Neleri değiştirmeli insan?

- Doğa ile olan ilişkimizi, onu tüketiş, ondan faydalanış şeklimizi değiştirerek yeniden yapılandırmamız gerektiğine kimsenin bir şüphesi yok herhalde. Hepimiz devekuşuyuz, üç maymunu oynuyoruz. Tabii, çok fazla konu var. Çevrecilere kulak verelim. Daha da önemlisi kendimizi bütünden ayrıksı değil, bütünüün bir parçası olarak görmeyi becerebilelim.